Între prezentul experimentat și ancestralul resimțit. Arta-centru și Arta-periferie în lucrările lui Silviu Oravițan

Gabriela Robeci

Revista Cultura online, https://www.b-critic.ro/arte/intre-prezentul-experimentat-si-ancestralul-resimtit-arta-centru-si-arta-periferie-in-lucrarile-lui-silviu-oravitan/, 2017

Abstract:

This article is looking into synthetizing the philosophy that lays as foundation for Silviu Oravitzan's artwork, from the series `Light in Light`. The philosophy is concentrated on the idea of art seen as an epicenter of the spiritualty felt by the artist, which is transmitted by a divine, ancient and mythological source. The art creator, thus, becomes a lens which catches the divine energies, which he then passes through his personal awareness and eventually transcribes into his work, using the ancient symbols and light.

Keywords: spirituality, ancient symbols, light, transcendence

Seria de lucrări cumulate în 2016 în expunerea „Lumină în lumină" a lui Silviu Oravitzan mi-a permis să observ o artă cu trimiteri la rememorarea senzațiilor, creată printr-o varietate de tehnici, dar constantă în abordarea tematică. Anumite simboluri sunt utilizate în mod repetitiv, într-o dispunere compozițională estetică. Practic cercul, pătratul, crucea, alături de pătratul și crucea răsucite, dinamizate astfel, sunt semnele alese de autor pentru a-și transpune în vizual concepția mentalității sale cognitiv-spirituale. Geometria utilizată nu este specifică unei regiuni geografice și nu face trimiteri la o credință specifică, ci este inspirată din sursele culturilor arhaice, nedeterminate într-un timp și spațiu precis, înscriindu-se unei spiritualități universale (Tolcea și Mișca, 2009, 4-5). Se poate spune că aceste motive, regăsite în toate marile civilizații și culturi, concentrează vibrația spirituală resimțită de fiecare individ în modul său particular și expusă vizual prin prisma artistului. În cazul de față, artistul alege arta bizantin-ortodoxă ca mijloc de reprezentare a

introspecției sale, însă spiritualitatea este una universală (Prof. Dr. Basarab Nicolescu și Silviu Oravitzan, „Dimensiunea transculturală a operei lui Oravitzan" în: *Lumină în Lumină,* 2016, < http://luminainlumina.info/wp-content/uploads/2016/09/Ultimul-Capitol-Romana.pdf >.

Faptul că sursa primară de inspirație nu poate fi localizată în timp și spațiu, îmi permite să îi atribui valoarea de *artă-centru*, în condițiile în care o entitate divină reprezintă centrul de la care artistul resimte spiritualitatea și pe care o transmite mai departe prin creația sa. Artistul este văzut ca o lentilă, ce transmite lumina spirituală a centrului sfânt. Publicul, admirator al creației, se poate bucura de rezultatul amplificator al operelor, reușind să reintre în contact cu sacrul și să simtă vibrația luminii spirituale. Un artist se poate plasa mai aproape sau departe de acest punct central, astfel generând lucrări cu referință spirituală sau nu. În creațiile lui Silviu Oravitzan motivul cercului și al pătratului (ce atunci când este rotit înscrie tot forma de cerc), respectiv al crucii (sau crucii răsucite, ce apare sub formă de x) fac trimiteri la centrul spiritual (Turcan, 2016, 26). După o discuție cu artistul am realizat că în momentul de față creația contemporană este în mare măsură îndepărtată de sursele ancestrale, urmând cursul necesității actuale de eficiență, apelând la ready-made, print-uri, proiectări și generând lucrări ce nu fac trimiteri la cunoașterea sacrului. Pe aceasta o voi numi *artă-periferică*, ancorată în viața cotidiană. Dacă divinitatea este centrul, atunci forța sa îi plasează pe creatorii de artă pe orbita sa de influență. Din moment ce imaginez această teorie sub forma unui sistem solar, traiectoria orbitei va fi eliptică, iar artiștii se pot apropia sau îndepărta de spiritualitatea centrului, asemenea planetelor luminate mai mult sau mai puțin de-a lungul unui an astronomic.

Consider că în acest raport, Silviu Oravitzan este creatorul unei *arte-centru*, însă, care reușește prin mediul și prezentarea aleasă să își apropie publicul cotidian, căruia îi deschide calea de înțelegere a luminii spirituale. Anterior anului 1980 majoritatea lucrărilor sunt realizate pe pânză, utilizându-se culori de ulei, iar ulterior artistul pictează cu acrilic pe pânză. Din 1987 începe seria de lucrări „Cruce-Centru" apelând la baso-relieful pe lemn, inspirat de arta miniaturală și mozaicul bizantin. Spiritualitatea reprezentată de artist capătă o anumită volumetrie, iar prin amprentarea lemnului sculptat cu auriu, lumina divină pe care artistul vrea să o transmită poate să-și exercite

influența mai facil asupra privitorului. Începând cu 1987 artistul creează compoziții miniaturale pictând în guașă pe hârtie creată manual sau supusă unui proces de transformare artistică. La apropriere, suprafața hârtiei prezintă intarsii, reluând ideea de texturare și ieșire din suprafața bidimensională, problematică ce îi preocupă în mod deosebit pe artiștii contemporani. În unele cazuri pe suprafața hârtiei sunt atașate elementele compoziției decupate anterior, în așa fel încât crucea-centru, tematica continuată și repetată în guașă, este scoasă în evidență similar seriilor de reliefuri. Silviu Oravitzan, „Colecții" în Oravitzan 2013, < http://www.oravitzan.ro/index. php/opera/colectii >.

De asemenea, artistul creează compoziții în acrilic și mozaicuri cu foiță de aur de mai mari dimensiuni, constituite din repetarea motivelor simbolice alese, aproape amintind de serigrafiile printate. Tehnica îl plasează pe autor în rândul artiștilor contemporani, ce utilizează mijloacele de reprezentare inovative, fiind puntea de legătură între arta periferiei spirituale și cea a centrului spiritual. Acesta apelează la acrilic (culoare creată cu pigmenți chimici), serigrafie, printuri și decupaje pentru a reuși să facă racord între prezentul experimentat și ancestralul spiritual resimțit în anumite momente de introspecție și de percepție a universului sacru.

În concluzie, lucrările lui Silviu Oravitzan prezintă o abordare artistică diferită, ce apelează la nașterea unor trăiri spirituale. Lucrările copleșesc prin cromatică, lumină, textură și prin alternanța dimensiunilor care, alături de mesajul sacrului, lasă amprenta unei senzații spirituale, mai presus de simpla percepție vizuală.

seria *Labirint*

guașă pe hârtie creată manual

Miniatură, 1987
guașă pe hârtie

Coborârea de pe Lemn, 1987
guașă pe hârtie

Ritmuri Bizantine, 1994
baso-reliefuri pe lemn pictat

Cămașa lui Iisus, 2012
guașă pe hârtie,

Ritmuri Bizantine, 1994
baso-relief pe lemn
pictat

Stânga:

Structuri celeste 2

baso-relief pe lemn

pictat

Dreapta:

Structuri Celeste

baso-relief pe lemn

pictat

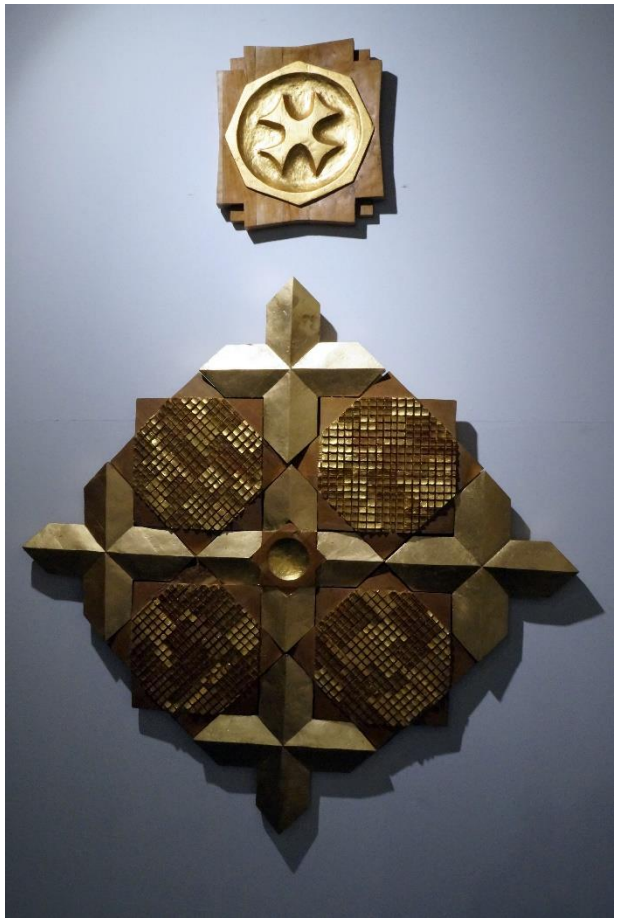

Stânga:
detaliu simboluri de cruce
baso-relief pe lemn pictat

Dreapta:
Lumină în lumină
mozaic cu foiță de aur

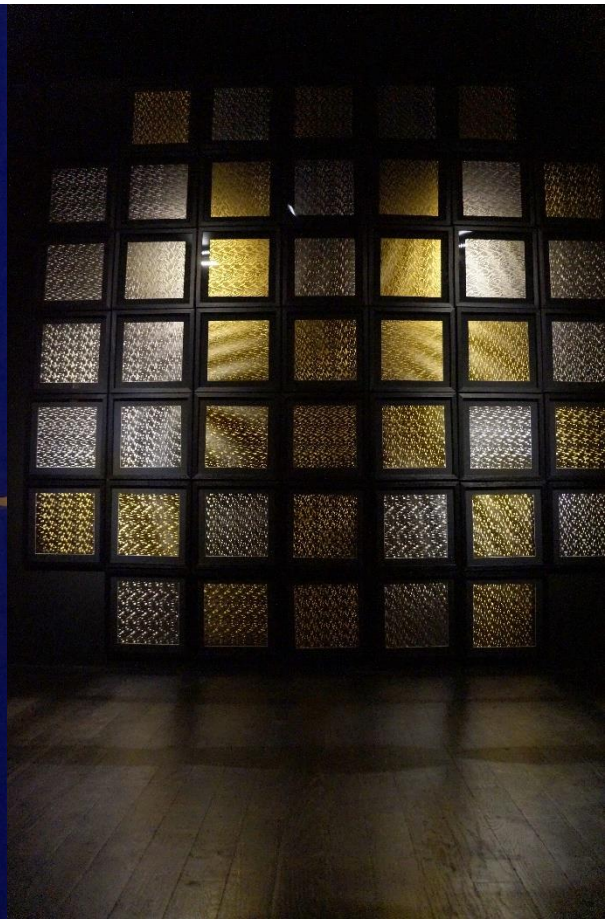

Fotograf: Gabriela Robeci

Fotografiile au fost realizate la expoziția *Lumină în lumină*, 5 oct – 30 noi 2016, Timișoara, Muzeul Național al Banatului, Bastionul Theresia.

Bibliografie

Turcan 2016: Nicolae Turcan, „Lumina în pictura lui Silviu Oravitzan" în: *Tribuna,* nr. 340, 26.

Marcel Tolcea și Andrada Mișca, „Recapitulând: Cerul, Lumina, Semnele, Anii Silviu Oravitzan" în: *Revista Orizont*, nr. 2, 4-5.

Silviu Oravitzan, „Colecții" în Oravitzan 2013, < http://www.oravitzan.ro/index. php/opera/colectii >

Prof. Dr. Basarab Nicolescu și Silviu Oravitzan, „Dimensiunea transculturală a operei lui Oravitzan" în: *Lumină în Lumină,* 2016, < http://luminainlumina.info/wp-content/uploads/2016/09/Ultimul-Capitol-Romana.pdf >